

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 34/23

Люксембург, 16 февруари 2023 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-216/21 | Asociația „Forumul Judecătorilor din România“

Според генералния адвокат Emiliou процедура за повишаване в длъжност на съдиите, която се основава на оценка на тяхната работа и поведение от страна на комисия, съставена от председателя и съдиите от съответния по-висшестоящ съд, е съвместима с правото на Съюза

При все това, дори самите членове на тази комисия да са независими, приложимите от тях критерии трябва да са достатъчно обективни, релевантни и подлежащи на проверка и комисията трябва да бъде задължена да мотивира решенията си

През 2019 г. съдийската колегия на Consiliul Superior al Magistraturii (Висш магистратски съвет, Румъния; наричан по-нататък „CSM“) одобрява национален правилник, с който се променя процедурата за повишаване на съдиите от по-ниските по степен съдилища в Румъния. Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ и YN искат частична отмяна на това решение пред Curtea de Apel Ploiești (Апелативен съд Плоещ, Румъния).

Жалбоподателите твърдят, че процедурата за повишаване на съдиите от националните съдилища от по-ниска степен се провежда от председателите и членовете на апелативните съдилища, в които следва да се заемат длъжности, и почива на субективни и дискреционни критерии, а не на обективна оценка на кандидатите, основана единствено на резултатите им от писмен изпит.

Апелативен съд Плоещ иска да установи съвместимостта на подобна реформа с принципа на независимост на съдебната власт.

В представеното днес заключение генералният адвокат Emiliou прави извод, че **процедура за повишаване на съдиите, която се основава на оценка на тяхната работа и поведение от страна на председателя и съдии от съответния по-висшестоящ съд, които също така са отговорни за упражняването на апелативен контрол върху решенията на тези съдии и за изготвянето на периодични оценки на тяхната работа, е съвместима с правото на Съюза**¹. При все това, дори самите членове на посочената комисия да са независими, приложимите от тях критерии трябва да са достатъчно обективни, релевантни и подлежащи на проверка и комисията трябва да бъде задължена да мотивира решенията си.

Генералният адвокат отбелязва, че процедурата за повишаване на съдиите от по-ниски по степен съдилища

¹ Принципът на независимост на съдебната власт, установен в член 47 от Хартата и в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 2 ДЕС.

в Румъния включва два етапа. Първият етап се базира на писмен конкурс, чиято цел е да се проверят както теоретичните знания, така и практическите умения на кандидатите. След това успешните кандидати се повишават в по-висока професионална степен, но на практика продължават да заемат същата длъжност. Вторият етап, наречен „ефективно повишаване“, дава възможност на кандидатите, които вече са били повишени „на място“ и имат необходимата професионална степен, да бъдат ефективно назначени в районен или апелативен съд.

Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ и YN оспорват условията на втория етап от тази процедура, в рамките на който конкурсната комисия трябва да оцени работата и поведението на кандидатите през последните три години, предхождащи участието им в този втори етап. Според жалбоподателите два аспекта на тази процедура изглеждат особено проблематични: от една страна, начинът на определяне на членовете на конкурсната комисия, които участват в процедурата за „ефективно повишаване“, и съставът на тази комисия, и от друга страна, критериите, които членовете на конкурсната комисия прилагат, за да решат кои кандидати да бъдат повишени.

Ще се отнася до назначаването на членовете на комисията за подбор и до нейния състав, генералният адвокат счита, че доказателствата, изложени по главното производство, сами по себе си не могат да породят оправдано съмнение в съзнанието на правните субекти относно неподатливостта на кандидатите в процедурата за „ефективно повишаване“ на външни фактори.

Въпросите за независимостта на съдебната власт не се ограничават само до положения, които засягат други клонове на властта или трети лица, а могат да възникнат и в самата съдебна система, когато съществува риск съдиите да бъдат неправомерно повлияни от свои колеги. Трябва обаче да е налице индикация, че подобна концентрация на власт би могла действително да доведе до външна намеса или натиск, които биха засегнали независимата преценка на съдиите от по-ниските по степен съдилища и да повлияят на техните решения.

Тъй като самите членове на апелативните съдилища на държавите членки са задължени съгласно правото на Съюза да спазват принципа на независимост на съдебната власт и да не се влияят от външни фактори или натиск, те по принцип са в добра позиция да оценят работата на кандидатите и да определят кой от тях заслужава повишаване. **При все това, от решаващо значение от гледна точка на независимостта на съдебната власт не е кой провежда процедурата за повишаване, а дали критериите, прилагани от органа, натоварен с провеждането на процедурата, са достатъчно ясни, обективни и проверими и дали този орган е задължен да мотивира решенията си.**

Запитващата юрисдикция трябва да провери дали прилаганите критерии могат да създадат в съзнанието на правните субекти разумни съмнения относно независимостта на съдиите от по-ниските по степен съдилища, засегнати от процедурата. Това се случва, по-специално, когато условията, свързани с определена процедура, или критериите, прилагани при провеждането на тази процедура, не са предвидени в закона (и следователно не могат да бъдат проверени), когато са неясни или ирелевантни или позволяват спекулации относно влиянието на политически или други сили (например, когато прилаганите критерии не са достатъчно обективни).

По настоящото дело изглежда, че критериите за оценка на работата на кандидатите са ясно изброени в обжалвания правилник и следователно са проверими. Освен това всички те са релевантни за формирането на становище относно съдебната дейност и заслугите на кандидатите.

Генералният адвокат посочва също така, че източниците на информация и доказателства, на които членовете на конкурсната комисия трябва да основат решението си относно всеки кандидат, са доста многобройни и разнообразни. Това допринася цялостната процедура за „ефективно повишаване“ да изглежда априори основана на обективна, а не на дискреционна оценка.

Тези елементи, заедно с обстоятелството, че комисията, която провежда процедурата за повишаване в

длъжност, трябва да изготви мотивиран доклад, в който да посочи оценките, присъдени по приложените критерии, както и общата оценка, получена от кандидата в края на тази процедура — който може да бъде оспорен от кандидата — потвърждават липсата на реален риск от „неоснователни дискреционни правомощия“, които да породят оправдано съмнение в съзнанието на правните субекти относно независимостта на съответните съдии.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Поддържайте връзка!

